

Sygn. akt VII Ka 169/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Aneta Łatanik

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Błachowicz - Dróżdź

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej C. P. w C. K. K.

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2017r.

sprawy

T. K. (1) s. E. i S., ur. (...) w C.

S. G. (1) s. Z. i E., ur. (...) w W.

oskarżonych o czyny z art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora, obrońców oskarżonych i oskarżonego S. G. (1)

od wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 10 listopada 2016 r., sygn. akt IV K 633/14

orzeka:

1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Częstochowie;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz r.pr. M. K. Radcy Prawnego w C., kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonego T. K. (1) w postępowaniu odwoławczym, przy czym kwota ta obejmuje również należny podatek VAT;
3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. L. K. – Kancelaria Adwokacka w C., kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonego S. G. (1) w postępowaniu odwoławczym, przy czym kwota ta obejmuje również należny podatek VAT.

Sygn. akt VII Ka 169/17

UZASADNIENIE

T. K. (1) został oskarżony o to, że:

I. w dniu 28 kwietnia 2013 roku w C. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 1075,11 zł Z. S. przy sprzedaży telefonu komórkowego marki S. (...) za pośrednictwem portalu internetowego (...) nr aukcji (...),

tj. o czyn z art. 286 §1 k.k.

II. w dniu 18 kwietnia 2013 roku w C. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 1715,89 zł W. A. przy sprzedaży telewizora marki S. (...)/6100 TV L. (...) za pośrednictwem portalu internetowego (...) nr aukcji (...)

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k.

III. w dniu 21 listopada 2013 roku w C. działając wspólnie i w porozumieniu z S. G. (1) z góry powziętym zamiarem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej po uprzednim zamieszczeniu w sieci internetowej na stronie (...)zgłoszenia oferującego do sprzedaży - nr aukcji (...) posługując się loginem (...) wprowadził w błąd co do swojego zamiaru i możliwości zrealizowania transakcji, a następnie po uzyskaniu zapłaty pieniędzy w kwocie 1325,01 zł tytułem ustalonej ceny zakupu telewizora kolorowego marki S. (...) L. (...), przesyłanej na konto bankowe Banku (...) S.A. o nr (...) nie wywiązał się z przyjętych zobowiązań i pomimo zapewnień nie przesłał kupującemu wymienionego przedmiotu transakcji, czym doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem P. D. (1)

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k.

IV. w dniu 17 grudnia 2013 roku w C. działając wspólnie i w porozumieniu z S. G. (1) z góry powziętym zamiarem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej po uprzednim zamieszczeniu w sieci internetowej na stronie (...)zgłoszenia oferującego do sprzedaży – nr aukcji (...) posługując się loginem (...) wprowadził w błąd co do swojego zamiaru i możliwości zrealizowania transakcji, a następnie po uzyskaniu zapłaty pieniędzy w kwocie 1455 zł tytułem ustalonej ceny zakupu telewizora kolorowego marki S. (...) L. (...), przesyłanej na konto bankowe Banku (...) S.A. o nr (...) nie wywiązał się z przyjętych zobowiązań i pomimo zapewnień nie przesłał kupującemu wymienionego przedmiotu transakcji, czym doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem M. W.,

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k.

S. G. (1) został oskarżony o to, że:

V. w dniu 21 listopada 2013 roku w C. działając wspólnie i w porozumieniu z T. K. (1) z góry powziętym zamiarem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej po uprzednim zamieszczeniu w sieci internetowej na stronie (...)zgłoszenia oferującego do sprzedaży –nr aukcji (...) posługując się loginem (...) wprowadził w błąd co do swojego zamiaru i możliwości zrealizowania transakcji, a następnie po uzyskaniu zapłaty pieniędzy w kwocie 1325,01 zł tytułem ustalonej ceny zakupu telewizora kolorowego marki S. (...) L. (...), przesyłanej na konto bankowe Banku (...) S.A. o nr (...) nie wywiązał się z przyjętych zobowiązań i pomimo zapewnień nie przesłał kupującemu wymienionego przedmiotu transakcji, czym doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem P. D. (1)

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k.

VI. w dniu 17 grudnia 2013 roku w C. działając wspólnie i w porozumieniu z T. K. (1) z góry powziętym zamiarem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej po uprzednim zamieszczeniu w sieci internetowej na stronie (...)zgłoszenia oferującego do sprzedaży –nr aukcji (...) posługując się loginem(...)wprowadził w błąd co do swojego zamiaru i możliwości zrealizowania transakcji, a następnie po uzyskaniu zapłaty pieniędzy w kwocie 1455 zł tytułem ustalonej ceny zakupu telewizora kolorowego marki S. (...) L. (...), przesyłanej na konto bankowe Banku (...) S.A. o nr (...) nie wywiązał się z przyjętych zobowiązań i pomimo zapewnień nie przesłał kupującemu wymienionego przedmiotu transakcji, czym doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem M. W.,

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 10 listopada 2016 r., wydanym w sprawie sygn. akt IV K 633/14, Sąd Rejonowy w Częstochowie orzekł:

1. oskarżonego T. K. (1) uznał winnym popełnienia zarzuconych mu czynów I, II, III i IV wyczerpujących dyspozycję art. 286 § 1 k.k., przyjmując, że co do czynu I i II działał w warunkach art. 91 § 1 k.k. w podobny sposób i w krótkich

odstępach czasu oraz co do czynu III i IV działał w warunkach art. 91 § 1 k.k. w podobny sposób i w krótkich odstępach czasu i na podstawie art. 286 § 1 k.k. wymierzył mu za każdy z ciągów czynów jedną karę po 9 miesięcy pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 85 k.k. w związku z art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone wyżej kary i wymierzył oskarżonemu T. K. (1) łączną karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

3. oskarżonego S. G. (2) uznał winnym popełnienia zarzuconych mu czynów wyczerpujących dyspozycję art. 286 § 1 k.k., przyjmując, że co do czynu V i VI działał w warunkach art. 91 § 1 k.k. w podobny sposób i w krótkich odstępach czasu na podstawie art. 286 § 1 k.k. wymierzył mu jedną karę 1 roku pozbawienia wolności;

4. na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego T. K. (1) do naprawienia szkody poprzez uiszczenie na rzecz: Z. S. kwoty 1075,11 zł, W. A. kwoty 1 715,89 zł oraz solidarnie oskarżonych T. K. (1) i S. G. (2) do naprawienia szkody poprzez uiszczenie na rzecz P. D. (1) kwoty 1 325,01 zł i M. W. kwoty 1 455zł.

5. na podstawie art. 624 §1 k.p.k. zwolnił oskarżonych od opłaty i wydatków, obciążając nimi Skarb Państwa.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez oskarżonego S. G. (1), jego obrońcę, obrońcę oskarżonego T. K. (1) i prokuratora.

Obrońca oskarżonego T. K. (1) zaskarżyła wyrok Sądu Rejonowego w całości i zarzuciła mu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędne ich zastosowanie, a to:

- art. 286 § 1 k.k. poprzez przypisanie oskarżonemu w pkt 1 wyroku czynów zarzucanych mu w pkt I i II części wstępnej wyroku, jako przestępstwa oszustwa przy braku jednoczesnego ustalenia, iż oskarżony wprowadził w błąd albo wyzyskał błąd lub niezdolność do należytego pojmowania przedsiębranego działania, które to elementy opisu czynu zabronionego są niezbędne dla przypisania każdego przestępstwa z art. 286 § 1 k.k.

- art. 46 § 1 k.k. poprzez zobowiązanie oskarżonego T. K. solidarnie z S. G. do naprawienia szkody poprzez uiszczenie na rzecz pokrzywdzonego P. D. (1) kwoty 1.325,01 zł, gdy tymczasem obowiązek naprawienia szkody określony w art. 46 § 1 k.k. ograniczony jest do rozmiarów rzeczywistej szkody bezpośrednio spowodowanej przestępstwem i służy wyrównaniu poniesionych przez pokrzywdzonego strat w wyniku jego popełnienia, dotyczy on zatem tylko szkody, której nie naprawiono natomiast sam pokrzywdzony P. D. podczas przesłuchania na rozprawie w dniu 8 września 2015 r. wskazał, że powyższa kwota została mu już w całości wypłacona z Programu Ochrony Kupujących na Allegro, co sprawia, iż w takiej sytuacji orzeczenie wobec oskarżonego obowiązku naprawienia szkody w kwocie wypłaconej już pokrzywdzonemu prowadzi do jego bezpodstawnego wzbogacenia;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, poprzez błędne przyjęcie, iż:

- oskarżony T. K. dopuścił się czynów zarzucanych mu w pkt I i II części wstępnej wyroku, a przypisanych w jego pkt 1 polegających na tym, iż w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził on do niekorzystnego rozporządzenia mieniem pokrzywdzonych Z. S. oraz W. A., gdy tymczasem zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w szczególności zeznania Z. R. w przedmiocie braku uczestnictwa T. K. w procesie zakładania przez świadka konta bankowego oraz treść opinii biegłego wskazują, iż to właśnie ów świadek, a nie oskarżony w dniu 10 lutego 2013 r. podpisał umowę rachunku bankowego, który to rachunek bankowy był bezpośrednio powiązany z kontem tegoż świadka na portalu aukcyjnym (...), co przy braku jakiegokolwiek powiązania oskarżonego z zarzucanymi mu przestępstwami nie pozwala na ich przypisanie oskarżonemu T. K.;

- oskarżony T. K. dopuścił się zarzucanych mu czynów opisanych w pkt III i IV części wstępnej wyroku, a przypisanych mu w jego pkt 1, polegających na tym, iż oskarżony wprowadził w błąd co do swojego zamiaru i możliwości zrealizowania transakcji, a następnie nie wywiązał się z przyjętych zobowiązań i pomimo zapewnień nie przesłał

kupującemu wymienionego przedmiotu transakcji, gdy tymczasem z ustaleń poczynionych przez Sąd nie wynika jakiegokolwiek powiązanie T. K. z zarzucanymi mu przestępstwami, w szczególności z uwagi na fakt, iż nie był on właścicielem konta na portalu aukcyjnym (...) za pomocą którego oferowano do sprzedaży przedmioty, a co więcej nie był on również właścicielem rachunku bankowego, na który pokrzywdzeni wpłacili środki finansowe pochodzące ze sprzedaży oferowanych produktów, co sprawia, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na uznanie, iż oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów;

3. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

- art. 7 k.p.k. polegającą na zupełnie dowolnej ocenie materiału dowodowego sprzecznej z zasadami prawidłowego rozumowania i doświadczeniem życiowym, poprzez błędne uznanie za wiarygodne zeznań świadka Z. R. w zakresie nie zawierania przez niego w dniu 19 lutego 2013 r. umowy rachunku bankowego w banku (...) S.A. i przypisanie im waloru wiarygodności, gdy tymczasem z opinii biegłego wynika, iż podpis nakreślony na umowie rachunku bankowego oraz karty debetowej z dnia 19 lutego 2013 r. został sporządzony przez świadka Z. R., a jego zeznania w przedmiocie niezawierania przez niego przedmiotowej umowy nie zasługują na walor wiarygodności;

- art. 5 § 2 k.p.k. poprzez naruszenie zasady domniemania niewinności i nakazu rozstrzygania nie dających się usunąć wątpliwości na korzyść oskarżonego, na skutek konstruowania uzasadnienia zaskarżonego wyroku przy założeniu odpowiedzialności T. K. (1) za czyny jemu zarzucane i „dopasowywaniu” doń elementów ustalanego stanu faktycznego

4. rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary łącznej 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności poprzez:

- brak zastosowania zasady całkowitej absorpcji przy wymierzaniu oskarżonemu kary łącznej, w przedmiotowej sprawie, a w to miejsce zastosowaniu zasady pełnej kumulacji, gdy tymczasem bliska więź czasowa oraz podobny sposób działania tychże przestępstw, nakazywałaby wymierzenie kary łącznej na tej zasadzie tj. w wymiarze 9 miesięcy pozbawienia wolności, który nadto wymiar odpowiadałby zawinieniu oskarżonego oraz stopniu społecznej szkodliwości jego czynów;

- brak warunkowego zawieszenia jej wykonania, w sytuacji, gdy postawa sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia świadczą, iż kara łączna orzeczona z warunkowym zawieszeniem jej wykonania będzie wystarczająca dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności do zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1 poprzez uniewinnienie oskarżonego od wszystkich zarzucanych mu czynów;
2. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 4 poprzez uchylenie wobec oskarżonego obowiązku naprawienia szkody względem P. D. (1) w kwocie 1.325,01 zł;

ewentualnie zaś o

3. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 2 poprzez złagodzenie wymierzonej oskarżonemu kary łącznej pozbawienia wolności do 9 miesięcy i warunkowe zawieszenie jej wykonania;

ewentualnie o

4. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania

w każdym zaś wypadku o

5. zasądzenie na rzecz obrońcy kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym, które to koszty nie zostały dotychczas uiszczone w całości, ani też w części.

Obrońca oskarżonego S. G. (1) zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu:

1. obrazę przepisów postępowania karnego mającą istotny wpływ na jego treść tj. art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. in fine poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, wybiórczej bezkrytycznej i jednoznacznie ukierunkowanej na poniesienie odpowiedzialności karnej przez oskarżonego, analizy materiału dowodowego, w szczególności wyjaśnień oskarżonego

a w konsekwencji

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, a polegający na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów zabronionych podczas gdy analiza materiału dowodowego nie prowadzi do wniosku iż oskarżony dopuścił się popełnienia przestępstwa,

z ostrożności procesowej, w przypadku nieuwzględnienia powyższych zarzutów

3. rażąco niewspółmierność orzeczonej kary polegającą na wymierzeniu kary jednego roku pozbawienia wolności podczas, gdy dla osiągnięcia indywidualno i ogólnie prewencyjnych celów kary wystarczające byłoby orzeczenie kary pozbawienia wolności w niższym wymiarze.

W oparciu o powyższe zarzuty obrońca wniósł o:

I. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów zabronionych;

II. ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji

III. zasądzenie na rzecz adwokata L. K. kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu za II instancję, które nie zostały uregulowane w całości, ani w części.

W przypadku nieuwzględnienia powyższych wniosków obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary pozbawienia w niższym wymiarze.

Treść osobistej apelacji oskarżonego S. G. (1) wskazuje, że zarzucił on zaskarżonemu orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że dopuścił się obu zarzucanych mu czynów podczas, gdy zgromadzony materiał dowodowy nie potwierdza jego sprawstwa we wskazanym zakresie.

Oskarżony wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Prokurator zaskarżył wyrok Sądu I instancji w całości i na niekorzyść oskarżonego T. K. (1), zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 85 k.k. poprzez błędne zastosowanie jego podstawy prawnej kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego T. K. (1), gdzie w punkcie 2 wyroku, połączone zostały kary za dwa ciągi przestępstw z art. 286 § 1 k.k. podczas, gdy podstawą wymierzenia kary łącznej w przypadku, gdy choć sprawca popełnia ciąg przestępstw i inne przestępstwo jest art. 91 § 2 k.k., który wyłącza zastosowanie art. 85 k.k.

Podnosząc wskazany zarzut prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie z podstawy kary łącznej orzeczonej wobec oskarżonego T. K. (1) w punkcie 2 art. 85 k.k., a w pozostałej części o utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniesione w niniejszej sprawie apelacje okazały się o tyle skuteczne, że doprowadziły do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy T. K. (1) i S. G. (1) do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Analizując zgromadzony dotychczas materiał procesowy, nie sposób odmówić słuszności podniesionym przez obrońców obu oskarżonych zarzutom wskazującym na naruszenie przez Sąd Rejonowy przepisów prawa procesowego dotyczących oceny dowodów oraz wymogów jakie powinno spełniać uzasadnienie wyroku kończącego postępowanie w I instancji. Zaistniałe w tym zakresie uchybienia doprowadziły do sytuacji, w której przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku i wydanie w postępowaniu odwoławczym orzeczenia o charakterze merytorycznym okazało się na chwilę obecną niemożliwe.

Zgodnie z ugruntowaną praktyką, znajdującą potwierdzenie w szeregu orzeczeń sądów powszechnych i Sądu Najwyższego, uzasadnienie wyroku Sądu I instancji, jako dokument o charakterze sprawozdawczym, powinno odzwierciedlać logiczny proces myślowy, który doprowadził ten Sąd do wniosków o winie lub niewinności oskarżonego, a także do podjęcia poszczególnych dalszych rozstrzygnięć zawartych w wydanym orzeczeniu. W konsekwencji, stosownie do zasad określonych w art. 424 k.p.k. należy w nim jednoznacznie wskazać, jakie istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia fakty zostały uznane za ustalone, na jakiej podstawie i dlaczego określone dowody oceniono jako wiarygodne, a innym takiego przymiotu odmówiono. Podkreślić należy, iż nie jest prawidłowe streszczanie w uzasadnieniu przeprowadzonych dowodów, zamiast ich oceny i określenia znaczenia każdego z nich dla przyjętych ustaleń faktycznych. W sprawach, w których oskarżony nie przyznaje się do popełnienia zarzucanych mu przestępstw, a mimo to Sąd przyjmuje jego sprawstwo, koniecznym jest nadto precyzyjne wskazanie dowodów i okoliczności podważających wiarygodność prezentowanej przez niego linii obrony. Ustalenia faktyczne winny zaś zawierać przedstawienie faktów świadczących o tym, że oskarżony zrealizował znamiona przypisanego mu czynu zabronionego i okoliczności w jakich to nastąpiło (por. m.in. wyr. SN z 14.06.1984 r., I KR 120/84, OSNPG 1984/2/115, wyr. SN z 6.10.2009 r., WA 31/09, OSNwSK 2009/1/1936).

Powyższe wymogi nie zostały na gruncie niniejszej sprawy zrealizowane. Pisemne motywy zaskarżonego wyroku choć stosunkowo obszerne, nie pozwały na odczytanie jakimi przesłankami kierował się Sąd Rejonowy przyjmując sprawstwo obu oskarżonych, którzy co należy podkreślić, nie przyznawali się do popełnienia zarzucanych im czynów. Analiza treści tego dokumentu prowadzi do wniosku, że w dużej części zawiera ono streszczenie materiałów znajdujących się w aktach sprawy. Czyniąc ustalenia faktyczne dotyczące poszczególnych, przypisanych oskarżonym czynów zabronionych Sąd Rejonowy uczynił to natomiast w sposób, który nie wskazuje jednoznacznie na ich sprawstwo. W tym zakresie ograniczył się do przedstawienia wynikających z zeznań pokrzywdzonych okoliczności w jakich skorzystali z zamieszczonych na portalu internetowym (...) ofert sprzedaży określonych przedmiotów, które mimo dokonania wpłaty ceny nie zostały im nigdy przekazane. Sąd Rejonowy w żaden przekonujący sposób nie powiązał jednak tych faktów z zachowaniami, które miałyby być podejmowane przez T. K. (1) czy S. G. (1) i przemawiałyby za tym, że to właśnie oni wprowadzając pokrzywdzonych w błąd doprowadzali ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Przykładowo, ustalenia dotyczące czynu popełnionego na szkodę Z. S. sprowadzają się do przywołania relacji pokrzywdzonego odnośnie dokonanego przez niego zakupu telefonu Samsung G. (...) od użytkownika posługującego się loginem (...), kontaktów jakie z w związku z tym podejmował ze sprzedającym, dokonania płatności i braku otrzymania zakupionej rzeczy. Sąd Rejonowy w powyższym zakresie nie powołał jednak żadnych faktów łączących osobę sprzedającego i jego zachowania z oskarżonym T. K. (1). Wskazał natomiast, że wystawienie aukcji, której przedmiotem był powyższy telefon nastąpiło w wyniku połączenia z internetem nawiązanym za pośrednictwem numeru IP przypisanego K. S., nie wskazując, że z takiego połączenia miał wówczas korzystać oskarżony. Dopiero na koniec tego fragmentu ustaleń Sąd Rejonowy nawiązał do osoby oskarżonego wskazując, że z informacji uzyskanych od operatora telefonii komórkowej wynika, że „numer telefonu, którym posługiwał się T. K. (1) nie jest zarejestrowany, a oskarżony logował się za pomocą (...) usytuowanego w miejscowości C.” (str. 3 k. 939). Podobna sytuacja występuje co do ustaleń Sądu w zakresie czynu popełnionego na szkodę W. A., gdzie dopiero w ich końcowym fragmencie wskazano na oskarżonego jako sprawcę. Wcześniej jednak przedstawiono okoliczności popełnienia przestępstwa, tak jakby zostało ono dokonane przez nieustalonego sprawcę posługującego się loginem (...) i danymi osobowymi Z. R.. Dalsza część uzasadnienia, dotycząca przestępstw, które T. K. (1) i S.

G. (1) mieli popełnić na szkodę P. D. (1) i M. W. również zawiera jedynie szcątkowe informacje wskazujące, że to oni byli sprawcami tych czynów. Natomiast w ogólne nie wskazano tam faktów mających świadczyć o tym, że jak przyjęto w zaskarżonym wyroku w tym zakresie działali oni wspólnie i w porozumieniu. Powyższe uwagi wskazują, że ustalenia faktyczne przyjęte u podstaw zaskarżonego wyroku zostały zredagowane wadliwie, gdyż praktycznie nie wskazują one na dokonanie przez oskarżonych przypisanych im czynów zabronionych oraz czynności, które każdy z nich miał w tym zakresie podejmować realizując określone w art. 286 § 1 k.k. znamiona. Niestety nie jest to koniec uchybień zaistniałych w analizowanym zakresie. Następnie bowiem Sąd Rejonowy, poświęcając na to blisko osiem stron uzasadnienia (k. 941 v. – 945), streścił wyjaśnienia oskarżonych i przesłuchanych w sprawie świadków. O ile w pierwszym przypadku należy uznać taki zabieg za uzasadniony, z uwagi na potrzebę przedstawienia linii obrony oskarżonych, o tyle jeśli chodzi o relacje świadków to było to już całkowicie zbędne, skoro uzasadnienie ma zawierać ocenę materiału dowodowego, a nie powielać jego treść znajdującą się już przecież w aktach sprawy. Tej ostatniej natomiast Sąd Rejonowy poświęcił raptem kilka zdań, po czym ponownie zajął się cytowaniem zeznań przesłuchiwanym w sprawie świadków. Wprawdzie można przypuszczać, że czynił to w zamiarze dokonywania oceny dowodów, jednakże mimo to powołując się na określone fragmenty zeznań nie wskazywał, które z nich podważają wiarygodność konkretnych elementów linii obrony oskarżonych i dlaczego. Należało więc uznać, że Sąd Rejonowy tak naprawdę nie przeprowadził również oceny dowodów, gdyż nie poczynił rozważań mających wskazywać na to z jakich konkretnie dowodów wywodzi ich sprawstwo oraz dlaczego uznaje je za wiarygodne. Podobną uwagę trzeba również odnieść do okoliczności mających świadczyć, że czyny popełnione na szkodę P. D. (1) i M. W. zostały przez nich popełnione w warunkach współsprawstwa. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie przedstawia w tym zakresie żadnej, nawet szcątkowej argumentacji.

Odnosząc się do okoliczności powołanych przez Sąd Rejonowy w części uzasadnienia związanej z „oceną dowodów” należy podnieść, że nieprawidłowym było stwierdzenie, iż wyjaśnienia oskarżonych są całkowicie sprzeczne z zeznaniami świadków Z. S., W. A., P. D. (1) i M. W.. Nie kwestionując wiarygodności zeznań pokrzywdzonych, należy bowiem podkreślić, że osoby te nie posiadały informacji wskazujących na to, że sprawcami popełnionych na ich szkodę przestępstw są właśnie oskarżeni. Z uwagi na dokonywanie transakcji zakupu na odległość, nie mieli z nimi bezpośredniego kontaktu, który w tych wypadkach odbywał się wyłącznie za pośrednictwem internetu lub telefonicznie, zaś oskarżeni negowali fakt uczestnictwa w aukcjach internetowych objętych niniejszym postępowaniem. Jedynie w przypadku czynu popełnionego na szkodę P. D. (3) występuje bezpośredni element łączący to przestępstwo z osobą S. G. (1) w postaci danych osobowych, które zostały w tym wypadku wykorzystane. Sąd Rejonowy jednakże tego faktu nie eksponował w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku jako argumentu przemawiającego za sprawstwem tego oskarżonego. Podobnie nie odniósł się również do wyjaśnień oskarżonego złożonych w postępowaniu przygotowawczym. Za dość poważny mankament, jakim jest dotknięta przeprowadzona przez Sąd Rejonowy ocena dowodów należało również uznać brak szczegółowego odniesienia się do zeznań świadka Z. R.. Sąd Rejonowy wprawdzie zacytował ich treść, ale nie podjął nawet próby logicznego wytłumaczenia, w jaki sposób mogło dojść do sytuacji, że dane świadka oraz rachunek bankowy założony na jego nazwisko miały zostać wykorzystane przez T. K. (1) do popełnienia przestępstw na szkodę Z. S. i W. A..

Powyższe okoliczności, jak już wspomniano wykluczały możliwość przeprowadzenia kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku, co musiało prowadzić do jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Podejmując to rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy miał w polu widzenia treść art. 455a k.p.k., który wyłącza możliwość uchylenia wyroku Sądu I instancji z uwagi na to, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 424 k.p.k. Zdaniem Sądu odwoławczego powyższy przepis ma jednak zastosowanie do sytuacji, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku, zawiera jedynie pewne mankamenty w zakresie poszczególnych elementów wskazanych w powołanym w powyższym przepisie. Przypadek zaistniały na gruncie niniejszej sprawy jest jednak odmienny, gdyż pisemne motywy wyroku Sądu Rejonowego są dotknięte tego rodzaju uchybieniami i zostały zredagowane w taki sposób, że trudno je w ogóle nazwać „uzasadnieniem” w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania karnego. Ponadto, w obecnie obowiązującym stanie prawnym mimo treści art. 455a k.p.k. nie sposób uznać, że sposób sporządzenia uzasadnienia wyroku Sądu I instancji i jego treść utraciły wszelkie znaczenie w ramach przeprowadzanej kontroli odwoławczej. Podkreślić bowiem należy, że przekonanie sądu o wiarygodności lub

niewiarygodności określonych dowodów pozostaje pod ochroną zasady wyrażonej w art. 7 k.p.k. zarówno wtedy, gdy jest ono poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, stanowi wynik rozważenia wszystkich istotnych okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego, ale też gdy zostało prawidłowo uargumentowane w uzasadnieniu wyroku. Uchybienia w powyższym zakresie winny być zatem oceniane nie tyle pod kątem wad samego uzasadnienia, ale obraży art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. (tak m.in. Sąd Apel. w K. w wyr. z 24.03.2016 r., II AKa 521/15, Prok. i Pr. 2017/2/42, Sąd Apel. w G. w wyr. z 17.03.2016 r., II AKa 438/15, LEX nr 2073883).

W zaistniałej na gruncie przedmiotowego postępowania sytuacji procesowej co do zasady zbędnym było odnoszenie się do pozostałych zarzutów podniesionych w apelacjach poszczególnych skarżących. Stwierdzone uchybienia w zakresie sposobu procedowania Sądu Rejonowego, w tym zwłaszcza oceny dowodów, która narusza wymogi przewidziane w art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. oraz bardzo istotne mankamenty pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, czyniłyby przedwczesnym merytoryczne odnoszenie się do podniesionych w apelacjach zarzutów dotyczących istoty sprawy i oceny czy oskarżeni są sprawcami zarzucanych im czynów. Jedyne wyjątek należało w tym zakresie uczynić co do zarzutu podniesionego w punkcie pierwszym apelacji obrońcy oskarżonego G. K.. Skarżąca słusznie zwróciła tam uwagę, iż czyny zarzucane temu oskarżonemu, opisane w pkt. I i II części wstępnej wyroku, a następnie przypisane mu w punkcie 1 sentencji nie zawierają kompletu znamion przestępstwa oszustwa. Już na etapie formułowania tych zarzutów, pominięto w nich bowiem znamię dotyczące sposobu działania, którym jak zdają się wskazywać pozostałe okoliczności niniejszej sprawy, było wprowadzenie Z. S. i W. A. w błąd co do zamiaru wywiązania z obowiązku przekazania pokrzywdzonym zakupionych przez nich przedmiotów. Sąd Rejonowy nie dostrzegł tej okoliczności i powielając zawarty w akcie oskarżenia błąd powyższe czyny przypisał T. K. (1) bez dokonywania zmiany ich opisów, co potencjalnie mogłoby wskazywać na zaistnienie ujemnej przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. Sąd Rejonowy, nie był oczywiście związany wadliwie sformułowanym opisem czynu i po rozpoznaniu niniejszej sprawy w postępowaniu w I instancji, uznając, że T. K. (1) jest sprawcą zarzucanych mu przestępstw, winien był zmienić opis tych czynów tak, aby w kontekście znamion odpowiadały treści art. 286 § 1 k.k. Sytuacja odmiennie przedstawia się już jednak na gruncie postępowania odwoławczego, gdyż wówczas możliwość uzupełnienia opisu czynu we wskazany sposób wymaga zaskarżenia wyroku w takim zakresie na niekorzyść oskarżonego. W niniejszej sprawie nie miało to miejsca, gdyż prokurator choć wniósł apelacje o takim kierunku, podniósł w niej jedynie zarzut obraży przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę orzeczonej wobec oskarżonego kary łącznej. Mimo to jednak, Sąd Okręgowy korzystając, że został wniesiony środek odwoławczy na niekorzyść oskarżonego uznał, że zaakceptowanie powyższego uchybienia w zakresie opisu czynu przypisanego, z uwagi na jego charakter i potencjalne skutki byłoby rażąco niesprawiedliwe w rozumieniu art. 440 k.p.k. (por. wyr. Sądu Apel. w K. z 20.05.2010 r., II AKa 105/10, LEX nr 663644). W konsekwencji Sąd Rejonowy ponownie rozpoznający sprawę, nie będzie w tym zakresie związany wynikającym z art. 443 k.p.k. zakazem reformationis in peius i w razie ustalenia, że oskarżony popełnił czyny zarzucane mu w punktach I i II aktu oskarżenia, będzie uprawniony do zredagowania ich opisów w sposób odpowiadający kompletowi znamion przestępstwa z art. 286 § 1 k.k.

Rozpoznając sprawę ponownie, Sąd I instancji będzie miał na względzie poczynione wyżej uwagi. Przeprowadzi ponownie postępowanie w zakresie dowodów zawnioskowanych przez oskarżyciela publicznego, a następnie oceni je zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. i poczyni stosowne ustalenia faktyczne. Jeżeli zaś zaistnieje taka potrzeba swoje rozstrzygnięcie uzasadni, tym razem zgodnie z przyjętymi w tym zakresie standardami, wskazując precyzyjnie jakie fakty uznał za udowodnione, na jakich i dlaczego oparł się dowodach oraz wskaże powody dla których inne dowody uznał za niewiarygodne.

Podstawę prawną wyroku Sądu Okręgowego stanowi art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 36 pkt 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonym z urzędu w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z 26.05.1982 r. Prawo o adwokaturze w zw. § 4 ust. 1 i 3 w zw. z art. 17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3.10.2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów

nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu oraz art. 22³ ust. 1 ustawy z 6.07.1982 r. o radcach prawnych oraz § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3.10.2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.